Ч. 254 Неділя 10 (22) падолиста 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Ювілей семинарий.

Від четверга вечера тревають у Львові торжества обходу чвертьстолітного ювілею галицких учительских семинарий. Торжества розпочали ся товарискими сходинами в четвер вечером в школі ім. Сташица.

Властивий обхід ювілейний розпочав ся вчера рано богослуженем в вірменьскій катедрі, відправленим Впреосв. архієпископом Ісаковичем. По богослуженю зібрало ся в ратушевій сали около 200 бувших семинаристок. Провід зборів обіймила п. Махчиньска і повитала теплою промовою зібрані товаришки. Відтак в імени професорів семинарий повитали з'їзд др. Жулиньский по польски і др. Коцовский по руски, а іменем бувших учениць промавляли п. Строкова по польски, а п. Бохеньска по руски.

Зараз по тих зборах відбув ся в тій самій сали ювілейний обхід і перше засідане з'їзду учителів семинарий при співучасти бувших семинаристок. Саля заповнила ся ще більше, а перший ряд крісел заняли достойники церковні: Є. Ем. кардинал та Впреосьв. архієпископи і епископи.

Іменем міста виголосив привітну промову президент др. Малаховский, зазначуючи, що коли становище учителя народного єсть важне, то тим важнійше ще становище тих, котрі учителів образують і виховують. Отже нині, коли учителї семинарий сьвяткують 25-лїтний ювілей тої институциї, витає їх бесїдник щирим серцем і бажанем успіху.

П. Татомир, директор львівскої учительскої семинариї, один з найстарших професорів семинарий, повитав давних товаришів. Підніс значінє і задачу семинарий що-до розвитку народної просьвіти і вагу нинїшного з'їзду та зложив подяку князям церкви та представителям властий краєвих і державних, що зволили почтити з'їзд своєю присутностию. Вкінци іменем з'їзду подякував президентови міста за гостинність, та закінчив промову окликом в честь Є. Вел. Цїсаря. Оклик повторили збори з одушевленем.

Відтак промовив по руски п. Барвіньский, професор семинариї і член краєвої Ради шкільної. Повитав зібрані представительки учительства краєвих шкіл як руских так і польских. Зазначив ту обставину, що загал зібраня, в котрім взяли участь представителї церкви, школи і родини, сьвідчить, що суспільність порозуміла значінє і вагу церкви, школи і родини в вихованю молодежи. Зазначуючи, що дотеперішною працею і успіхами не потребують семинариї встидати ся, пожелав їм успіху до дальших трудів.

По тих промовах вибрали збори на внесене п. Татомира предсїдателем п. Юлїя Турчиньского, директора семинариї в Станіславові, а заступником п. Ром. Вільпелєра з Ряшева.

Відтак повитав зібраних дир. Фонфара іменем товариства педаґоґічного, а дир. Прухницкий іменем учителів шкіл висших.

По тих привітних промовах виступив п. Бол. Барановский, краєвий інспектор шкіл, з відчитом о розвитку народного шкільництва в послїдній сотці лїт.

Вчерашне пополудне і нинїшний ранок призначено на секцийні обради учителів і учительок семинарий, а рівночасно з ними відбувають ся засїданя з'їзду бувших семинаристок.

Доля еміґрантів.

Gazeta Lwowsk-a помістила сими днями ряд статей, котрі на підставі урядових справоздань представляють в ярких красках але вірно з правдою сумну долю еміґрантів, котрі вийшли до Америки шукати щастя. Ми подаємо сї статі в перекладї, нехай їх наші люди читають, нехай розповідають другим і остерігають всїх, котрих би ще брала охота до еміґрациї, від такої самої судьби.

I.

Ц. і к. консулят у Філядельфії доносить, що в послїдних часах еміґранти з Австро-Угорщини шукали у него кілька разів помочи і жалували ся на визиск своєї несьвідомости і леґковірности північно-німецкими аґентами корабельними, та на нужду, в яку через то попали.

Так н. пр. в наслідок листовної намови свояків, осївших в Манітобі (в Канадї) селяни Петро Луй, Юрий Цеве, Іван Торі і Матій Кондерман (з женою і 5 дїтий) з Бенкендорфу в Стириї постановили з початком сего року виїхати до провінциї Брокенгід в Канадї і на забезпечене собі перевозу вислали до гамбурского аґента корабельного, Кароля Штенгля задаток в сумі 25 зр. Коли в мартї с. р. поїхали через Берлин до Гамбурґа задержала їх полїция в Бермонї і заборонила їм їхати дальше. Мусїли здати ся до аґентиї еміґрацийної, а зложивши там майже всю свою готівку в сумі 360 зр. дістали карти корабельні з Гамбурґа до Нового Йорку. З Нового Йорку, де знайшли відносини гіршими, як їм аґенти в Берлинї представили, поїхали до Філядельфії, де їх якісь милосер-

ЯК СЕЛЯНИН ЧОМАК КУПУВАВ КОСУ.

З мадярского

КОЛОМАНА МІКСАТА.

Раз був я саме в зелїзнім склепі, як зайшов туди селянин Чомак.

— Добрий день — сказав.

— Чого вам треба?

— Хочу купити косу.

Купець поскочив і положив перед ним вязку кіс.

Честний Чомак подивив ся скосом ворожо на лежачі перед ним коси і відвертаючись зґірдно від них, промовив:

— Дайте ті з канонами!

Купець взяв назад назначені воловими головами коси і приніс кілька зі знаками канонів.

— Там є їх ще більше — сказав через плече відвернений селянин. Купець приніс терпеливо всї коси з канонами. Чомак окинув товар оком, але не рушив ні одної штуки, лише похитав головою.

— Ну, що вам не подобаєсь?

— Я хотів би властиво коси з волами.

Що-ж мав купець робити; приніс назад ті коси, що перше показував. Але тепер вже й селянинови було видко за богато тої історії і він взяв з вязки першу косу, яка єму попала в руку.

Тепер замкнув він насамперед праве око і обізрів косу з усїх боків, відтак прижмурив ліве і держав косу простовісно кінцем на долину. Вкінци підніс єї високо до гори і зиркав так до неї довгу хвилю.

— Що коштує? — відозвавсь так мимоходом.

— Два риньскі.

Тота коса? — спитав глумливо. — То не може бути.

Він положив єї і показав рукою у воздусї, як би то було, колиб до коси приправити кісся, відтак поковтав єї пальцем з обох сторін, а наконець попробував єї на колїнї.

— Гм.... ну.... чи она справдї варта два риньскі.

Купець став присягати ся, що не може дати дешевше, єго самого тілько коштує.

— Але она зле гартована, розумієте?

— То найлїпша, анґлїйска сталь.

— От, не дайте ся висьміяти, перекована з якоїсь старої коси.

— Найлїпший материял, буде вам служити аж до смерти.

— Як не вищербить ся — сказав сьміючись Григорий Чомак.

— Такої коси ви ще нїколи не мали. Прошу, лиш огляньте єї.

— Та пощо оглядати, коса косою, одна така як і друга. Я беру ту, що впаде в руки. Ну, кажіть-же раз, що хочете? я маю ще богато орудок на ярмарку.

— Я вже сказав, два риньскі.

— Але бійте ся Бога, за що ви цїните два риньскі?

Сказавши то почав косу на ново пробовати і вийшов з нею на сьвітло перед двері. На порозї обернув ся і крикнув:

— Я там лишив мій капелюх!

На дворі впали ясні проміні сонця на блискучу косу і весело танцювали по єї синій поверхни. Поволи наблизив селянин косу до уст, дунув на неї і ждав з торжественним спокоєм, доки пара, що закрила собою досить великий кусник стали, не зникла. Відтак ударив нею до каменя.

— Неприємний голос — забурмотів і вернув назад до склепу.

— Дасте за риньский і вісїмдесять крейцарів, чи нї?

— Опущу вам шістку, беріть косу за риньский девятьдесять.

— Нї, она не варта, що сказалиб менї дїти. Дасте, чи нї?

— Дешевше не можу дати.

— То будьте здорові

Він вийшов, але лиш на середину улицї; звідтам зараз вернув і крикнув ще раз:

— Дасте, чи нї!

— Нї, не дам.

Заклопотаний вертів Чомак затовщений капелюх в руках.

дні люди завели до консуляту. Доходженя против несовістних аґентів не довели до нічого і не можна навіть було відобрати 25 зр. задатку; удало ся наконець вишукати еміґрантам роботу, при котрій може зберуть собі фонди на виїзд до Канади.

Подібно приключило ся руским еміґрантам Миронови Янішевскому, Іванови Туркову, Йосифови Турчаньскому, Федькови Романикови і Танасови Яцишиному, котрі, крім Романика, що їхав до Бразилії, мали зразу намір їхати до Канади. Коли приїхали до Бреми, аґент Міслера, з котрим ще з дому порозумівали ся о переїзд, намовив їх дуже принадними обіцянками, щоби не їхали до Канади або Бразилії, а купили собі карти майже за цілу готівку до Джорджії, де фірма Міслера має великі ґрунти. Приїхавши там, замість обіцяної урожайної землї, знайшли піски, вимагаючі тяжкої праці, замість користного підсоня, страшенну спеку, а замість доброго зарібку $2\frac{1}{2}$ доляра за день, лиш $\frac{1}{2}$ до 1 доляра і то ледви через чотири дні на тиждень.

(Дальше буде)

Новинки.

Львів дня 21 падолиста 1896

— **День іменин Єї Вел. Цїсаревої Елисавети,** що припадав в четвер дня 19-го с. м., обходжено торжественно в цілім краю і у Львові богослуженями в церквах всїх віроісповідань. Молодїж шкільна була того дня вільна від науки.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав дрови Конст. Блаховскому, санїтарному референтови кравої оборони у Львові золотий хрест заслуги з короною.

— **Директором міскої рускої школи у Львові ім. Маркіяна Шашкевича** іменувала рада міска на засїданю в четвер дня 19-го с. м. п. Гамогу, дотеперішного учителя при тій школї.

— **У віденьскім академичнім товаристві „Січ“** відбули ся дня 14-го с. м. загальні збори, на котрих вибрано ось такий виділ: голова: Олександер Петрівский, д-ранд медицини, заст. гол.: Роман Сембратович, студ. прав, секретар: Іван Саноцким, студ. прав, касиер: Володимир Загайкевич, студ. прав, бібліотекар: Іван Семанюк; заступниками видїлових вибрані: Сильвестер Яричевский, студ. фільософії, Гнат Воввудка, студ. акад. лїсничої; мировими судиями вибрані: др. Володимир Янович, др. Евген Левіцкий, Осип Партицкий, д-ранд прав.

— **Огнї.** В послїдних часах навістили всхідну часть краю такі пожарі: В Луцї, самбірского повіта, погоріли 4 доми; шкода до 28.000 зр. по більшій части обезпечена. — В Городку знищив огонь 5 господарских будинків; шкода 7.000 зр. — В Вижнянах згоріли 4 загороди разом з господарскими будинками; шкода около 4.000 зр. обезпечена. — В Сколїм, стрийского повіта, згоріли будинки, де містила ся гамарня; шкода 12.000 зр. була обезпечена. — В Мокрянах, самбірского повіта, погоріло 9 селяньских загород разом з сегорічним збором збіжа; шкода 6.500 зр. в части обезпечена. — В Тишківцях, городеньского повіта, знищив огонь 11 селяньских господарств; шкода около 15.000 зр. лиш в малій части обезпечена. — В Зашкові, золочівского повіта, погоріло 5 загород з припасами збіжа; шкода около 7.800 зр. в половині обезпечена. — В Завадові, мостиского повіта, згоріло 12 селяньских загород; шкода около 9.000 зр. необезпечена. — В Ляшках, мостиского повіта, знищив пожар 10 господарств; шкода около 5.000 зр. в части обезпечена. — В Биличах і Корналовичах, самбірского повіта, згоріли 3 загороди; шкода около 4.000 зр. — В Синевідску нижнім, стрийского повіта, знищив огонь 7 загород; шкода около 7.500 зр. — В Ходиневичах, перемиского повіта, на обшарі двірскім, згоріли 3 стодоли зі збіжем; шкода около 30.000 зр. обезпечена лиш в малій части. — В Добрянах, городецкого повіта, погоріло 6 селяньских загород з припасами збіжа; шкода около 4.000 зр. в части обезпечена.

— **За крадїж** ставали сими днями перед краківским судом присяжних три молоді люди: 21-лїтний слюсарский челядник Станислав Скульский і его два спільники 18-лїтний Лавр. Висньовский з Тарнова і 19-лїтний Стан. Ґалка. Они всї три допустили ся сего лїта одинайцятьох сьмілих крадежий з вломами та цілого ряду поменших. Найзначнїйшої крадежи довершили в канцелярії краківскої школи реальної, де — як ми свого часу доносили — розбили підручну касу і забрали звідтам 1.650 зр. готівкою. Та крадїж причинила ся до викритя небезпечної шайки. Іх всїх трох зловлено і ставлено перед суд. При розправі признали ся цїлковито до закинених їм злочинів з усїми подробицями, так, що судиї присяжні потвердили їх вину. Трибунал засудив: Скульского на 5 лїт тяжкої вязниці, Висньовского на 4 роки, а Ґалка за співучасть в крадежи на 6 місяців арешту.

— **Смерть пяниці.** По торзї на ринку черновецкім дооколичні шинки переповнені ріжними жінками, котрі тяжко зароблений гріш пропивають. І то пють так старі як і молоді. В недїлю вечером вертала 80-лїтна Домника Аксенті з передмістя Клокічки домів підпита так, що з горбка впала в рів і згинула там без помочи. Міский лїкар сконстатував, що вмерла від паралїжу, котрий наступив від сильного потрясеня.

— **Нове числене часу** радить приймити анґлїйска праса в Америцї і горячо его піддирає. Після того числена рік мав би 13 місяців; 12 місяців числили би по 28 днів, останний місяць в звичайнім роцї 26 днїв, а в переступнім 30 днїв. Нове числене представляло би одну вигоду, що в кождім місяци було би точно по чотири тиждні і днї тиждня припадали би завсїгди докладно на ті самі дни місяця.

— **Филемон Залеский,** ославлений злодїй почтових гроший, ставав сими днями перед судом присяжних у Відни. Як ми свого часу доносили, приїхав Залеский до Відня з Одеси, де тепер мешкає і оголосив в часописях, що глядає молодої і хорошої дівчини, в віцї від 18 до 20 лїт, на управительку в однім заграничнім готели, за місячною платнею 40 зр. і з всїми вигодами. На то оповіщене зголосило ся до Залеского множество охочих. Він вибрав найгарнїйшу з них, Гільду Добровольну і заключив з нею умову. Крім неї замовив ще чотири инші дївчата і гадав з ними виїхати до Одеси. Але поліциї віденьскій видало ся поведене Залеского підозрілим. Она зателеґрафувала до конзуля австрийского в Одесї, а той відповів, що Залеский має там найгіршу славу і займає ся дуже підозрілими інтересами. Залеского заарештовано в хвили, коли хотів з дївчатами виїздити з Відня і прокураторія зарядила против него процес за торговлю дївчатами. Але суд присяжних увільнив его від того обжалованя, а лише признав его винним фальшивого зголошеня в поліциї. За то засудив его трибунал на два тиждні арешту.

— **1425 лїт вязниці.** Якийсь А. К. Вард, в Америцї, фальшівник і обманець, що за кілька лїт зібрав обманьством величезну суму 300.000 долярів, ставав недавно перед американьским судом в Мемфіс. Єму закинено 97 ріжних злочинів і за кождий суджено его окремо, так, що загально одержав 1425 лїт вязниці. Такої кари чей не пережие.

— **Звертаємо сим увагу** на „Переписку зі всїми і для всїх“, котру задля сьвята в пятницю не могли ми помістити в установленім раз поряд-

---

— Но, такого твердого чоловіка я ще не бачив. Знаєте що, відставте ту косу на бік, я ще собі розміркую.

За годину вернув назад, але вже з якимсь товаришем.

— Я прийшов — сказав, обтираючи піт з чола. — То мій кум Іштван Канот з Дорасми. Ми так порадили ся, щоби й він купив одну косу, бо то такий звичай, що як купує ся дві коси, то платить ся дешевше.

— Не можу дати дешевше, та-ж я вам то вже сто раз казав.

— Ей, пане, поміркуйте, не горячіть ся так.

— То моє остатне слово.

— Нічого не опустите? — крикнув розлючений.

— Анї крейцаря — відповів купець рішучо.

— Що-ж менї на таке казати? — відозвавсь селянин вже лагіднїйше.

— Кажіть що хочете, я більше з вами не говорю.

— Ну, ну, не потрібуєте зараз гнївати ся, коли жалуєте слів, то давайте руку.

Честний Григорий Чомак прибив з вдоволенем руку купця.

— Так, торг скінчений, пес, хто его пожалує!

З торжественною повільностию почав розпинати свою камізольку, не відвертаючи очий від кута, де стояла куплена коса. Але диви, диви, єму нараз видалось, немов би коса була якась кривійша і менша. Він недовірчиво поглянув по купци і его помічниках, відтак сягнув по косу і почав єї важити на руцї.

— То инша коса — крикнув розгнїваний. — Кажіть менї що хочете, а то таки не моя — і скоро позапинав назад плоскі оловяні ґузики своєї камізольки.

— Та як не ваша коса? Будьте розумні, пане Чомак, бо менї вже й терпцю не стає.

— Так, так, гм.... гм.... — І який чорт велїв менї звідси іти. Га, я сам завинив. І що менї тепер дїяти?

— Але як я вам кажу, що то та сама коса.

— Тота? Але-ж бо й я маю двоє очий.

Він поклепав косу, погнув єї на колїнї, виніс на улицю, ударив кілька разів до каменя, дмухнув на неї раз і другий, та вернув відтак сумний знов до склепу.

— То не моя коса; не дам за неї більше як риньский і вісїмдесять.

— Не робіть-же комедиї, як вам не подобає ся, то там стоїть їх ще більше, виберіть яку хочете.

— Чей-же такої дурницї не зроблю, аби начинати на ново вибирати. Я єї возьму, але заплачу о тілько менше, о кілько она гірша від тамтої.

— Досить того говореня, ідїть собі!

— Що? То я маю мати шкоду? Чи ви направду маєте таке тверде серце, що жадаєте від мене більше як годить ся?

— Платїть або нї, як хочете, а не виголошуйте тут нїяких проповідий.

— Добре — відповів Чомак огірчений — нехай буде ваша правда. Але бодай поділїм тих десять крейцарів, та-ж і мене шкода.

— Я вже раз сказав своє слово.

— То беріть гроші.

Він став на ново розпинати камізольку і по великих заходах витягнув зі спідної кишенки паперового риньского та подав его купцеви.

— Решту зараз пошукаю.

З одної кишенї в камізольцї витягнув два десятаки, з другої чотири крейцарі.

— Маєте двайцять чотири крейцарі.

Тепер сягнув до кишенї в штанах, де найшов трийцять і три крейцарі.

— Двайцять чотири а трийцять три, то пятьдесять сїм. Кілько ще бракує?

— Ще трийцять три крейцарі.

— Аж тілько? О, то хто знає, чи найду.

І він з найневиннїйшим лицем глядїв на купця та старав ся відгадати его настрій.

— Ов.... пождіть-но ви.... де я їх подїв? Ага, в хустцї!

Справдї з хустки вивязав ще двайцять крейцарів.

— То, пане, послїдний крейцар — сказав чемно оправдуючись — а де нема нїчого, там і цїсар тратить своє право.

— Ще тринайцять крейцарів — наставав немилосердно купець.

— От не кажіть нїчо', коса сяк чи так нездала. Більше не маю при собі; лишив на возї в плащи. Чей-же не схотете, аби я за кількома крейцарами гнав тілький сьвіт. Заплачу колись другим разом.

— Жадаю цїлої суми. Принесїть гроші, коса вам не втїкне.

Але тепер стратив терпеливість вже Григорий Чомак.

— Що? То я не маю у вас тілько віри? Мій отець і дїд були війтами, знаєте? Я не потребую нїчиєї ласки. Куме, киньте єму там тих тринайцять крейцарів і ходїм!

Тяжко обиджений вхопив він косу і вийшов. Але за дверми ще раз обернув ся і поблискуючи косою до сонця крикнув з глумливим і злобним усьміхом.

— Але тілько вам ще, пане, скажу, що то найлїпша коса з усїх, які маєте — тамті другі не вартають і нюха табаки!

ку і задлятого поміщаємо єї в нинїшнім (недїльнім) числї, щоби відповідий ще дальше не відкладати. Задля сеї обставини відпадає в сїм числї рубрика „Добрі ради“.

Штука, наука і лїтература.

— „Зорі“ ч. 21 з 1 (13) падолиста містить в собі: початок повісти Володимира І. Масляка (Залуквича) п. заг. „Аристократи“ з его циклю „Кістяки Гольбайна“; — „З поезий Володимира І. Масляка (пять поезийок); — продовжене Мордовцевого оповіданя „За українську дитину“ в перекладї з російского Цезаря Білила; — дальший один недрукований доси вірш П. Гулака-Артимовского п. заг. „Ой час нам, Грицку, пошанувать ся!“ — другу дїю драми Карпенка-Карого (Івана Тобилевича) п. заг. „Сербин“; — продовжене статї дра І. Роллього в перекладї Василя Лукича „Жінки при Чигириньскім дворі в другій половинї XVII. віку“; — вкінци із постійних рубрик: хроніку і бібліоґрафію. — Ілюстрациї в сїм числї: портрет Володимира І. Масляка (Залуквича), образок (на цїлу сторону) І. Ярошиньского „На баштанї“ з побуту гуцульского і маленький образочок „Прочани в Чорноморю“. — В додатку до сего числа „Зорї“ розіслано дальший піваркуш российско-україньского словаря М. Комарова (пор. 151—158, від слова „Предпоставлять“ до слова „Приближать“).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 21 падолиста. Палата послів відкинула на вчерашнім засїданю внесене о відослане проекту закона о обезпеченю від огню і приступила до специяльної дебати. Підчас бесїди пос. Ноского, котрий полемізував з Люеґером прийшло до дуже бурливих сцен.

Відень 21 падолиста. Вчера рано приїхав тут сербский король Александер. Приїхав також вел. кн. Николай Николаевич, которого повитали на двірци российский амбасадор Капніст і австро-угорский амбасадор з Петербурга кн. Ліхтенштайн.

Филипополь 21 падолиста. Після вістий з Константинополя давнїйший аташе войсковий в Петербурзї Азіс-бей, син команданта корпуса ґвардиї Реуф-паші, і поручник Ассім-бей, син вигнаного до Алепо старшого конюшого Ізет-паші, утекли до Европи. Арештовано 15 студентів академії маринарки, за знайдені у них заказані часописи і за збиране гроший для молодо-турецкого комітету.

Будапешт 21 падолиста. Вість о димісиї міністра Даніеля есть безосновна; він ані не уступить, анї не стане ґубернатором в Рецї.

Білград 21 падолиста. Король виїзджаючи повірив правлїнє держави радї міністрів.

Переписка зі всїми і для всїх.

І. Макс. в В.: Поки що можемо відповісти лиш на трете Ваше писане: „Народна Торговля“ приняла би ваші вироби в коміс, але чи будуть відходити, того она не може анї сказати, анї тим менше ручити, бо звістно, що она торгує иншим товаром і хто до неї приходить, не конче ішов би специяльно аж за Вашими виробами. На перше питане ніяково нам ту відповідати, а що-до другого ми ще не мали часу розвідати. Впрочім се справа так важна і так нас самих інтересує, що будемо старати ся переписати ся з Вами, скоро лиш трохи стане нам часу. — **Катерина П. в Медє.:** Ваші льоси не витягнені доси. До Берна не потребуєте писати. — **М. Й. Богд. в Бальєсаґош:** З Ваших льосів не витягнений анї оден. Тягнене інсбруцких льосів відложено до лютого слїдуючого року. — **А. Васил. в Шер.:** Лєвідация потягне ся мабуть ще три або чотири роки а при ліквідациї годї дістати всї гроші. Впрочім будемо старати ся розвідати ще щось докладнїйшого і дамо Вам знати на сїм місци. — **Р. Буч. в Кр.:** На Ваше питане трудно відповісти скількома словами; будемо однакож старати ся о кілько можна докладно хоч коротко річ Вам пояснити. Але вже наперед мусимо сказати, що всї ті, котрі кашляють або плюють кровю, дуже часто і в найбільшім числї случаїв без причини лякають себе самих і своїх найблизших. Кашлянє і пльованє кровю не есть так небезпечне, як то загально думають і не означає ще зовсїм недалекого вибуху крови або якогось грізного запаленя і сухіт. Щоби річ добре зрозуміти, треба насамперед зважити то, що причиною звичайного кашлю буває або нечистий воздух, з котрого порох і т. п. дістає ся до проводів віддихових і там викликує скоботане та дразнить до кашлю, або дим (н. пр. від куреня) або якась шкідлива пара, або наконець перестуда, котра стаєсь причиною запаленя болонок слизових в проводах віддихових. При такім кашлю відходить звичайно сивавий або жовтавий слиз грудками і збитою масою. Може отже бути, що при звичайнім кашлю, з великого напруженя пукне десь в проводї віддиховім, в гортанцї або в дихавцї, малесенька кровоносна жилка в болонцї слизовій, а тогди у відкашлянім слиї покаже ся менша або більша смуга ясно червоної рідше темної крови. Недужий відкашлявши лякає ся зараз і думає, що вже дістає вибуху крови або готов дістати „сухіт“. Але може і так бути, що у деяких людий, звичайно в самім розцвітї, від 15 до 35 року житя без попередного кашлю пукне десь в проводї віддиховім якась кровоносна жилочка, що буває звичайно тогди, коли хтось стрясе собі сильно груди, або коли наслїдком катару або запаленя і якоїсь хиби серця болона слизова есть занадто переповнена кровю. Тогди той чоловік чує в гортанцї і в дихавцї якесь тепло і скоботяче дразнене до кашлю, кашляє і виплюває кров без великого труду. Кров буває тогди ясно червона, спінена, з баньочками воздуха. Коли кров показує ся в більшій скількости і пльованє відбуває ся частїйше, то на всякий случай есть прояв небезпечний, але ще не грізний. Лиш коли би уплив крови був великий, то чоловік може або стратити богато крови, або кров може его заллять, значить ся, підчас такого нападу може кров стечи до легких і удушити его. В першім случаю наступає смерть повільно, в другім нагло. То есть та недуга, котра називає ся вибухом крови. Але буває иноді так, що в наслїдок упертого катару носового або катару горла пукне якась жилочка і кров дістане ся до дихавки та викличе кашель; иноді навіть кров із зіпсованого зуба застрашує людий. При вибуху крови чує чоловік нараз, як би єму щось теплого текло серединою грудий і перло ся до гори, він відкашлює і виплює спінену кров. Хто кашляє і плює кровю, нехай зараз не лякає ся, але на всякий случай нехай зарадить ся доктора. Коли би кров показувала ся в більшій скількости, то заким прибуде поміч лїкарска, треба недужому давати раду слїдуючим способом: Насамперед здоймити з него все одїнє, що обтискало би єму шию, груди і живіт; положити его відтак в холоднім місци, більше сидячи як лежачи; заказати єму говорити і дбати о то, щоби мав як найбільший спокій; дати ложочку, дві соли і попити студеною водою; давати що кілька хвиль проликати по кусникови леду і покласти оклади з леду на груди а ноги тепло держати. Дальшу поміч і лїки мусить очевидно вже лїкар подати. Для більшого успокоєня тих, котрим того потреба, можемо сказати з власного досьвіду, що знаємо людий, котрі перебували по кілька разів досить сильні вибухи крови, а мимо того суть нинї зовсїм здорові і виглядають добре. — **О. П. парох в Бон.:** Ваші льоси не витягнені. Базилїка стоять тепер 7·10 зр. — **А. Ю. у Львові:** Дякуємо сердечно, що звернули нашу увагу. Ми дїйстно не добачили того. Ми не противні тому, коли якась руска ґазета передруковує наші добрі ради; нехай ідуть в сьвіт як найдальше. А коли то робить москвофільский „Галичанин“, котрий свого часу доказував своїм читателям, що ми ширимо неморальність в нашім народї, а недавно ще висказав з обуренем своє диво, як можуть так шкідливу ґазету, як „Народ. Часопись“ пренумерувати і читати наші люди — то ми ще більше тому раді, хоч знаємо, що читателї „Галичанина“ не повірять тому, що він запозичує ся в „Народній Часописи“, котру при найблизшій нагоді певно назве знову шкідливою і ширячою неморальність. Маєте в тім найлїпший доказ на то, що ми сими днями сказали о т. зв. кацапскій або москвофільскій школї, котра учить у нас брехнї і крутарства, стоїть тим і тим наш нарід розбиває. Нехай здоров бреше і крутить дальше. Наш нарід перебув вже неодно, перебуде й москвофільску погань та підлоту. Нам не зважати на нікого, а своє робити. — **В. В. в Д.:** Згаданих льосів не дістанете в ніякім банку під ставленим Вами условем. До того-ж що треба Вам і то знати, що купованє льосів на рати коштує значно дорожше, як за готівку; від позакраєвих банків ще дорожше, як від краєвих. З тої причини і не подаємо Вам ніякої фірми. Коли же хочете забезпечити свою родину, то ми би радили Вам так: Коли чуєте ся в силї, що зможете точно платити премії і що будете мати сильну волю до точного допільнованя речинця то асекуруйте ся на житє. На жаданє подамо Вам близшу раду. Коли-ж нї, то складайте бодай гроші до каси ощадности, або на почтї або в міских касах ощадности в Станїславові чи в Коломиї, де Вам близше. Почта найприступнїйша. Впрочім, коли що ускладаєте дрібними грішми на почтї, можете кождої хвилї виймити і дати на більший процент до иншої каси. Льоси добра річ; можна чось виграти, есть бодай надія; але можна і не виграти. А на родину не забувайте; старайтесь конче єї забезпечити, хоч що то для неї призбирати. — **О. С. в К.:** Про п. Володимира Сїменовича знаємо лиш то, що впрочім може й Ви знаєте з ґазет: есть практикуючим лїкарем в шпитали в Чікаґо і інспектором над акушерками в 16-ім вардї. Число его почтової скринки, взглядно дому нам незвістне. Про „Поліґльотта“ не могли ми нїчого розвідати і не знаємо чи ще виходить в Гамбурзї. — (Дальші відповіди пізнїйше).

Адреси: Михайло Баранюк і Броніслав Бабяк в Косові вирабляють килими, капи на ліжка, накритя на столи і столики, портєри, а також запаски з могеру (Mohair або анґорска пряжа подібна до т. зв. камґарну, мішанина козячого волоса вовни і ростинного волокна, або лиш овечої вовни з ростинним волокном. — *Ред.*) і гарасу, а з біля: ручники, стирки і т. д. — Микола Бабяк і Василь Кіращук в Космачи, повіт Косів, вирабляють водонїски (коновки до води) ґарчики, шафлики до мятя начиня кухонного і т. п., також скрипки і цимбали з дуже добрим звуком і коловоротки. — Томко Ковбасюк в Добромірцї почта Максимівка (тепер в Лисичинцях пос. поч. Нове село коло Підволочиск) виробляє на власнім варстатї на жаданє килими після всїляких взірців і десенів. Готов би обняти роботу при виробах шкотских і килимкарских. (Може хто з наших П. Т. читателів знає, де би можна дістати таку роботу, нехай ласкаво дасть нам о тім знати або повідомить інтересованих. — *Ред.)*

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.